

ДИПЛОМНА РАБОТА

НА ТЕМА:

ФИНАНСИРАНЕ НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

Изготвил:

Научен ръководител:

София, 2016

СЪДЪРЖАНИЕ:

ВЪВЕДЕНИЕ.....	2
ГЛАВА 1. ЛИТЕРАТУРЕН ОБЗОР.....	4
1.1. ХАРАКТЕРИЗИРАНЕ НА ФИНАНСОВИТЕ РЕСУРСИ И ИЗТОЧНИЦИ.....	4
1.2. ИКОНОМИЧЕСКИ СУБЕКТИ И ОБЕКТИ В ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО....	11
1.3. ОСОБЕНОСТИ НА ФИНАНСИРАНЕТО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО....	14
ГЛАВА 2. ЦЕЛ, ЗАДАЧИ И МЕТОДИКА НА ПРОУЧВАНЕТО.....	23
2.1. ЦЕЛ И ЗАДАЧИ.....	23
2.2. МЕТОДОЛОГИЯ НА ИЗСЛЕДВАНЕТО.....	24
ГЛАВА 3. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА РЕЗУЛТАТИТЕ.....	28
3.1. ИДЕНТИФИЦИРАНЕ НА ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВОТА.....	28
3.2. ФИНАНСИРАНЕ НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО В ДАНИЯ.....	36
3.3. ФИНАНСИРАНЕ НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО В ГЕРМАНИЯ.....	46
ЗАКЛЮЧЕНИЕ.....	56
ИЗПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА.....	58

Въведение

Системите на здравеопазване на държавите-членки на Европейския съюз са важна част от високите нива на социална защита и сближаване в Европа и играят централна роля в съвременните общества. Независимо от организационните и финансови различия и факта, че отразяват различен обществен избор, системите на здравеопазване са изградени върху общи ценности, признати от Съвета на министрите на здравеопазването през 2006 г.¹: универсалност, достъп до висококачествени грижи, справедливост и солидарност. Необходимостта да се постигне финансова устойчивост на здравните системи по начин, който гарантира тези стойности в бъдеще, също е широко призната.²

През последното десетилетие европейските здравни системи са изправени пред нарастващи общи предизвикателства като застаряване на населението, свързано с увеличаване на хроничните заболявания и мулти-заболеваемостта и водещо до повишено търсене на здравни грижи; увеличаването на разходите за иновативна технология и лекарства; недостига и неравномерното разпределение на здравните специалисти и неравнопоставеността в достъпа до здравеопазване. Здравните системи трябва да бъдат устойчиви, да могат да се адаптират ефективно към променящата се обстановка и да се справят със значителни предизвикателства, при това понякога с ограничени ресурси.

През последните години икономическата криза ограничава наличните финансови ресурси и по този начин се увеличават трудностите при осигуряването на устойчивост на здравните системи на държавите-

¹ Council Conclusions on Common values and principles in European Union Health Systems (2006/C 146/01): <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2006:146:0001:0003:EN:PDF>

² ECOFIN Council meeting, 4 May 2015: <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/05/12-ecofin-ageing-populations/>

членки. От своя страна, това може да застраши способността на държавите-членки за предоставяне на универсален достъп до качествено здравеопазване. Осигуряването на универсален достъп до икономически ефективно здравно обслужване, включително насърчаването грижата за здравето и профилактиката, по финансово устойчив начин е от съществено значение както за социалното сближаване, така и за дългосрочния икономически растеж, тъй като едно по-здраво население би подобрило участието на пазара на труда и производителността на труда.

Здравните системи в ЕС все по-често си взаимодействат една с друга. Влизането в сила на Директива 2011/24³ е ключова стъпка в осигуряването на правна рамка за това взаимодействие.

³ Directive 2011/24/EU on the application of patients' rights in cross-border healthcare; OJ L 88, 04.04.2011

ГЛАВА 1. ЛИТЕРАТУРЕН ОБЗОР

1.4. Характеризиране на финансовите ресурси и източници.

Понятието „финанси” е обобщаваща икономическа категория, която обхваща паричните процеси и отношения във всички части на стопанската система.

Не е правилно да се отъждествяват понятията „пари” и „парични средства”. Паричните средства обхващат наличните и безкасови пари, чекове, а също така и най-различни видове ценни книжа т.е. всички видове средства, които могат да се нарекат **финансови ресурси**. Паричните средства, а също така и отношенията, възникващи във връзка с тяхното получаване, съхраняване, спестяване, предаване, разпределение, обмяна, заемане и други се обозначават с термина „**финанси**”. Всички видове парични средства, операции свързани с тях, правила за тяхното обръщение, паричните отношения между хора, предприятия, организации и държавата, формират **финансовата система**.

Възникването на финансите като пълноценна система се отнася към средните векове и се обуславя от развитието на производството, търговията, стоково-паричните отношения, паричния оборот между държави, финансови и нефинансови предприятия. С течение на времето паричните средства са станали многообразни, променяйки своята форма и характер - например, държавата е започнала да мобилизира парични ресурси за изпълнение и разширяване на икономически, социални, политически функции. Възниквали са специфични финансови институции, опериращи с разнообразни финансови инструменти под формата на пари, национална и чуждестранна валута и ценни книжа. Така са се появили

финансите на стопанските субекти, държавата, както и световните финанси.

Еволюцията на финансите и финансовата система се характеризира от следните обстоятелства. Първо, икономическите процеси по производство, обръщение, използване, потребление на продукцията, стоки, услуги се съставяват и обуславят от адекватните финансови процеси, отразяващи стойностната страна на възпроизводствения процес, движението и промяна на стойността, динамиката на приходите и разходите. На второ място са възниквали самостоятелните финансови операции, самото движение на паричните средства, което не е непосредствено свързано с производството и продажбата; формирал се е валутен пазар и пазар на ценните книжа, които са довели до общия финансов пазар. Движението на парите придобива самостоятелен смисъл и по този начин паричното обръщение се е превърнало във **финансов процес**.

Разбирането за финансите в различните страни до голяма степен е обусловено от доминиращата икономическа система.

В страни с **централизирана икономика**, водещи са държавните финанси, формирането на държавен бюджет и извънбюджетни фондове. При тези условия от първостепенно значение във финансите е функцията на първично разпределение и преразпределение на финансовите ресурси.

В страните с **пазарна икономика** се запазва значимата роля на държавните финанси, бюджетиране на доходите и разходите на държавата. Но в същото време фокусът на финансовата дейност е върху устойчивото функциониране на свободния пазар на стоки и услуги и държавното неценово регулиране на пазарните отношения посредством данъци, мита, лихвени проценти, субсидии, дотации, квоти и други финансови лостове. Съществено се увеличават ролята и възможностите за самостоятелно използване на финансовите ресурси от стопанските субекти.